

A magyar kiállítókról örömmel mondhatjuk, hogy sokan közülök a legkiválóbb külföldiekkel versenyeznek. *Feledi Popper Archépe* bizvást Kosel művei mellé helyezhető. *Haranghy Olvadás, Libák és Est-je, gróf Eszterházy Mihály Hullámvérése, gróf Teleki Sándor Portraitja, Müller Bertalan Krisztus fej-e, Raabe Műszerésze, Sternád Reggel-je és Purczell báró Lapu-ja* valódi művészi alkotások. *Joanovich Templomrészlete* Evans hasonló tárgyú képei mögött nem marad el.

Heinrich, Kárász, Révész, Kiss Zoltán, Vodička, Richter, gróf Degenfeld, Magyar Rosenberg, Novomeszky, Kováts Jakobei, Forgách és Junga is derekasan megállják helyüket.

A kiállítás általában, hála a bírálóbizottság szigorú ítéletének (több mint 300 képet utasítottak vissza) oly magas színvonalon áll, hogy mindenkinek huzamosan gyönyörűséget fog okozni.

Dr. Kelen Béla.

NÉPIES ÉPÍTÉSZETI VÁZLATOK N. MIRKOVSKY GÉZÁTÓL.

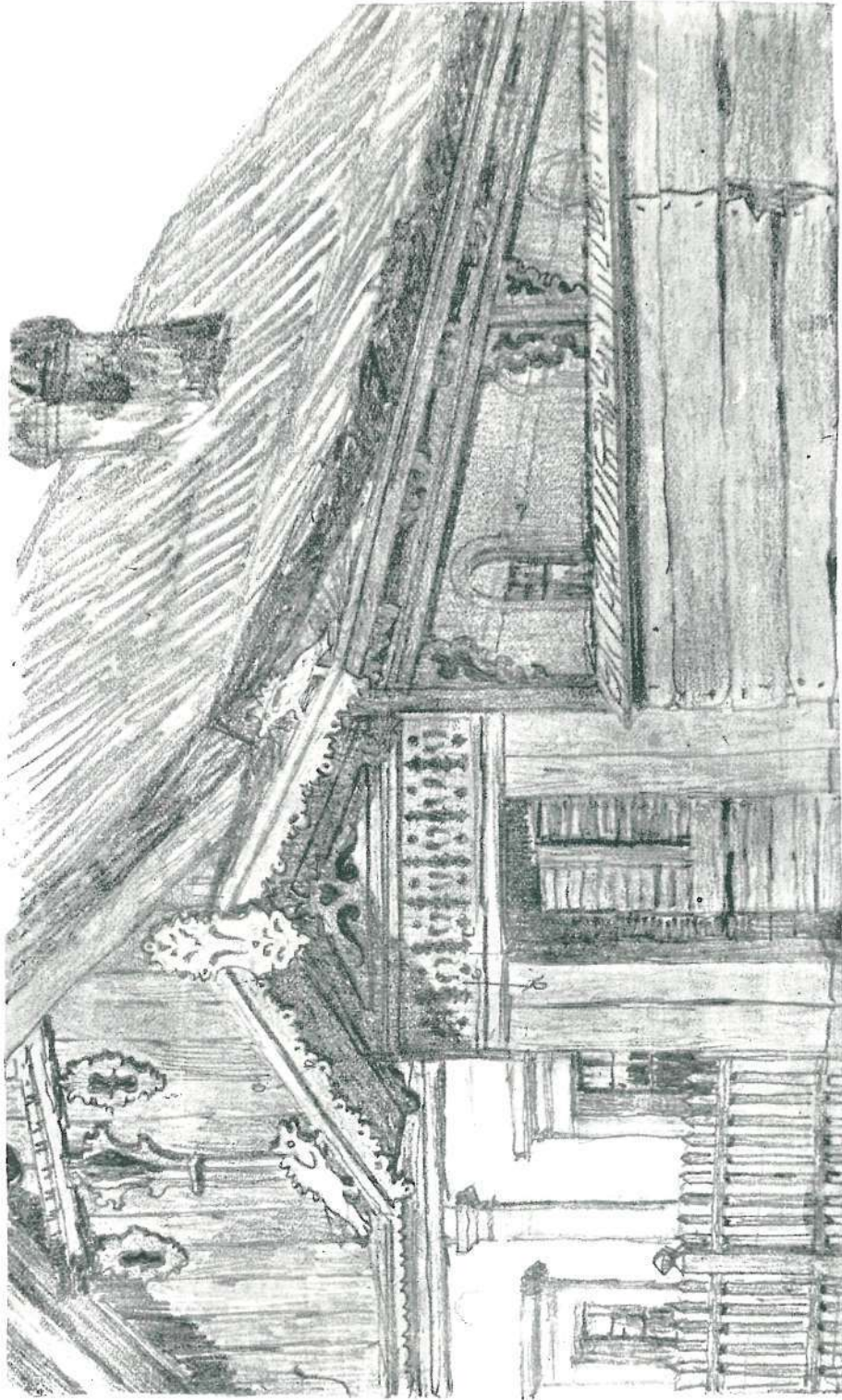
EMUTATOTT vázlataink a korán elhunyt művésznek jóformán utolsó kézvonásai és nemcsak arról a rajongó szeretetről és gondos megfigyelésről tanuskodnak, amelylyel ő a népművészet minden ága iránt viseltetett, de egy érdekes művészi jelenséget is hoznak szemünk elé.

A mai díszítő művészet egyik fő igyekvése a naiv, primitív népies ékítmény elemekből raffinált műformákat fejleszteni. Ezzel szemben az e rajzok

által bemutatott tárgyakon egy epochalis stílusnak degenerálódását, a nép lelkébe való felszívódását látjuk. És ha egyrészt hibául rójuk is fel az importált, idegen forma-bázist, viszont ép oly örömmel látjuk annak igazolását, hogy a magyar néplélek még a reá erőszakolt idegen elemeket is a maga érzése szerint átido-mítja és eleven, egyéni szépérzékének tényezőjévé teszi. A pestmegyei Tápió-Sülyben létező és itt közölt kerítés díszek *fűrész* munkája nem tartozik a magyar nép tradicionális tehnikái közé, — a magyar fafaragások a késsel való *vágás* és *vésésre* szorítkoznak — a felhasznált ékítmények barokk volta pedig szembeszökő, mégis az elrendezés már magyaros ízlésre vall és fokozatos átalakulásaiban mind egyszerűbb és primitívebb formákra szorítkozva, végül teljesen népies jellegűvé válik. Jellemző az elnevezés: „Verejtékes rács“ — e szó plasztikusan utal a munka fáradságos voltára. Figyelemre méltó az egyik nagykátai háznak utca felé kiépített ambitusa, melynek oszlopfejét, valamint a kis kapú oromfalát díszítő állatalakok szintén a stílus visszafejlődését mutatják.

A „padlyuk“ kartus-szerű megoldása, valamint a csúcsfal közép oszlopainak ékítménye szintén barokk utánérzés. Viszont a keskeny lécdíszek feltűnő hasonlatosságot mutatnak a subák, szűrők borszegélyeivel és lehet, hogy azonos felfogásból eredők. A kis kapuk szemöldökfáinak felső bevégzése pedig a székelly kapuval tart rokonságot. Értékes, tiszta magyar a szép „ágas fa“ Ketszer Gergő házán Tápió-Sülyben, ma is jó karban. Az újabban épülő házakon is megtartják ugyan az „ágas fa“ konstruktív voltát — de sajnos, a faragás elmarad. Tipikus magyar munka még a törülközőtartó késsel faragott csapja, valamint a fokos-nyél, melynek a közepe felé húzódo tagozása határozottan magyar jellegű.

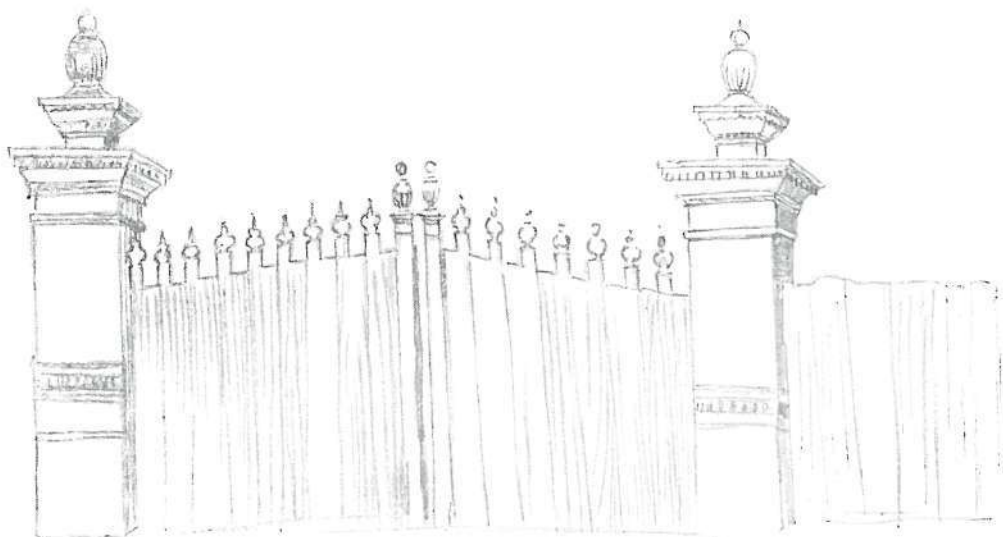
Sülyben van a fatetőzettel védett kőkép, nagyon emlékeztet a keleten dívó forrasv. kútépítkezésekre.

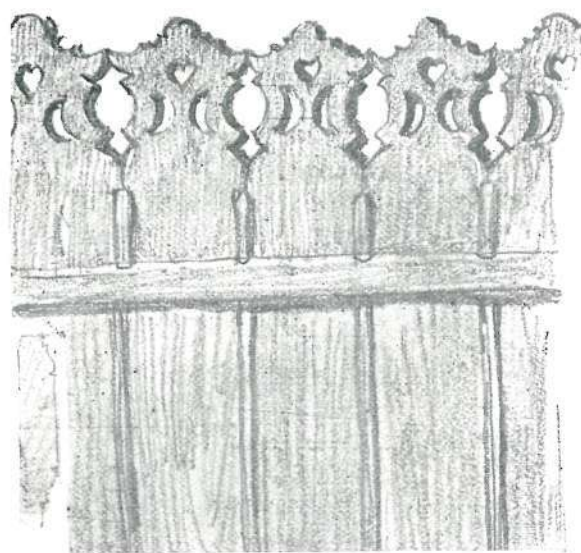
N. MIRKOVSZKY GÉZA RAJZA.

LÁDI BÁLINT HÁZA JÁSZ-APÁTHIN.

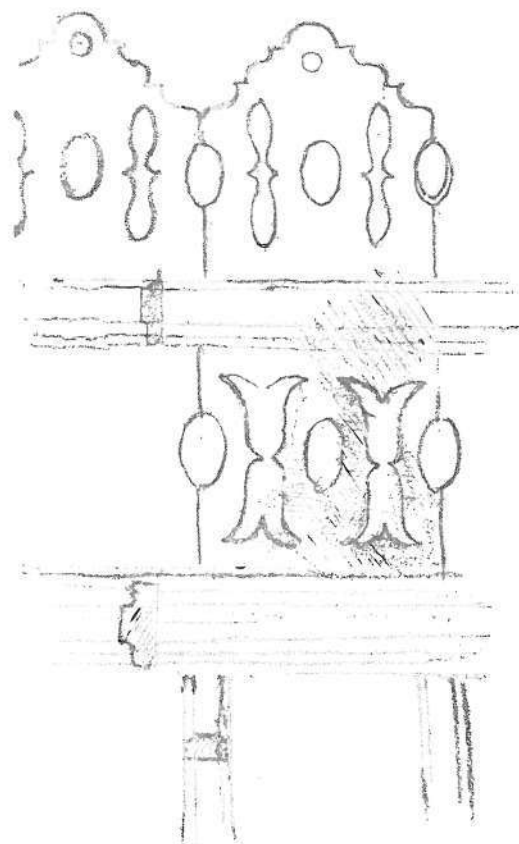

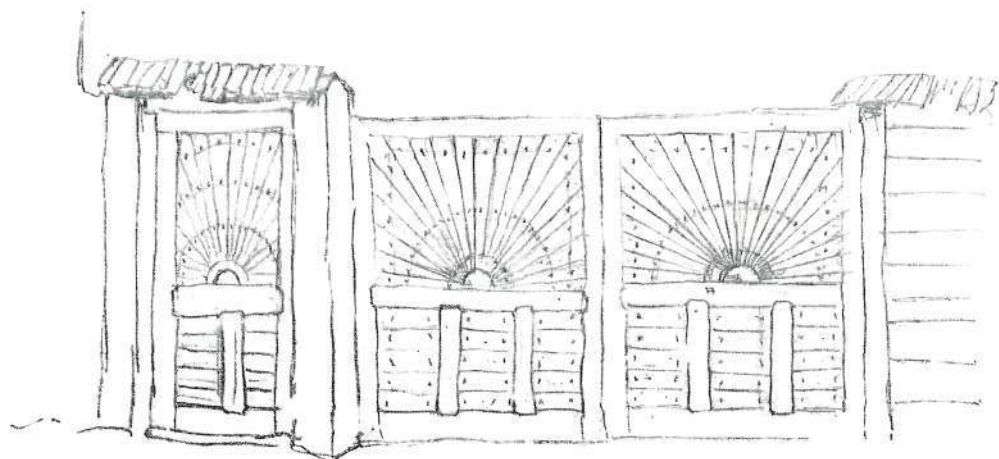
SOKÁC-KAPU BÉRÉGEN (BÁCS M.)

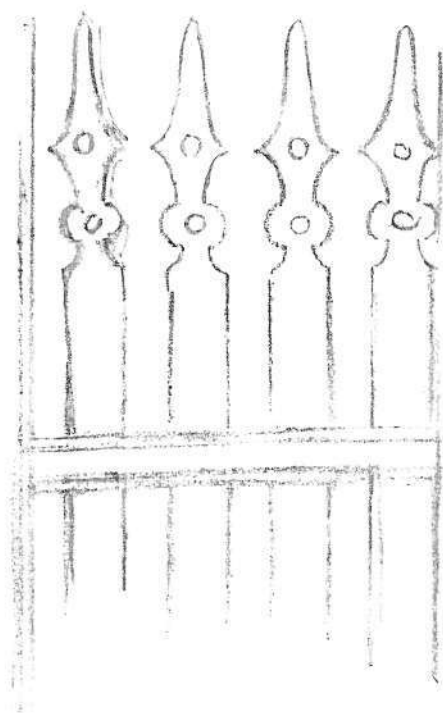
MÉSZÁROS JÁNOS KERÍTÉSE JÁSZ-APÁTHIN.
N. MIRKOVSZKY GÉZA RAJZAI.

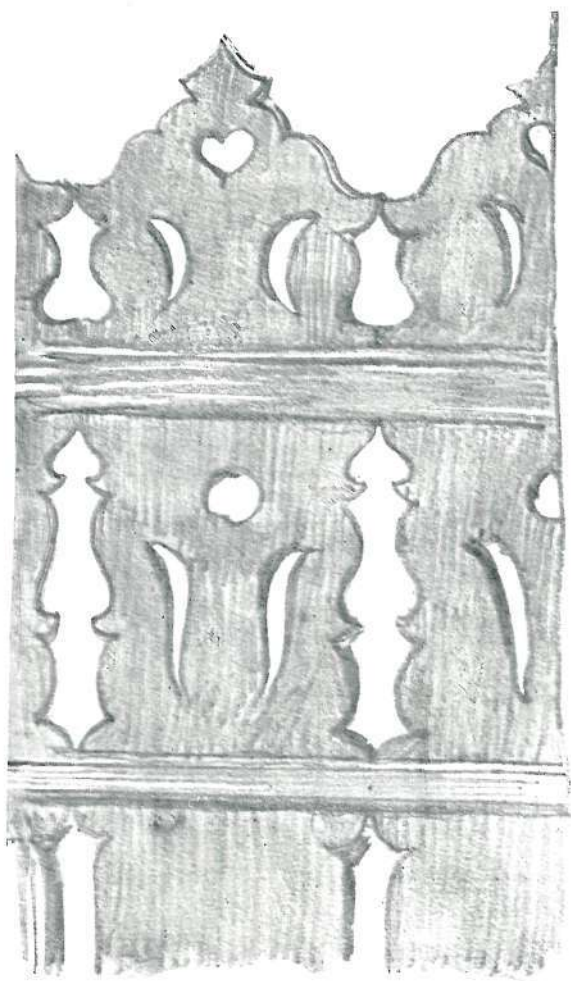
KERÍTÉS JÁSZ-APÁTHIN.

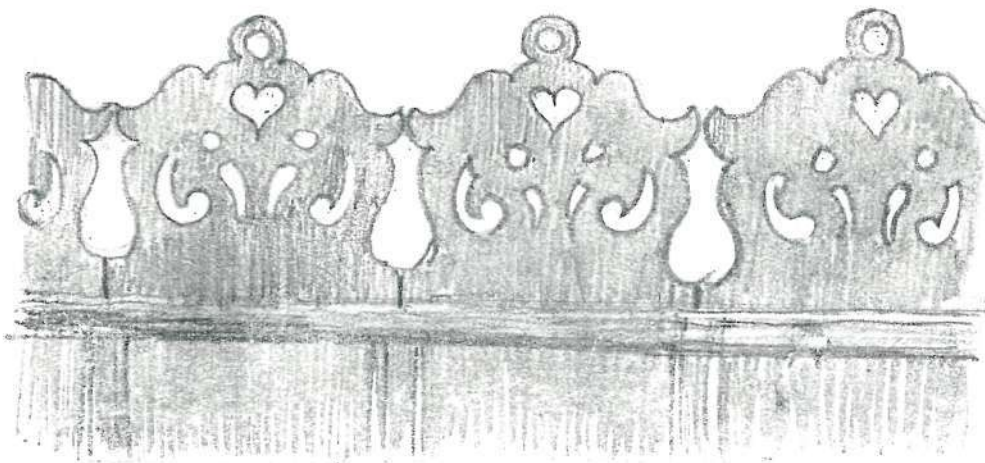
KAPUZAT NAGYKÁTÁN.

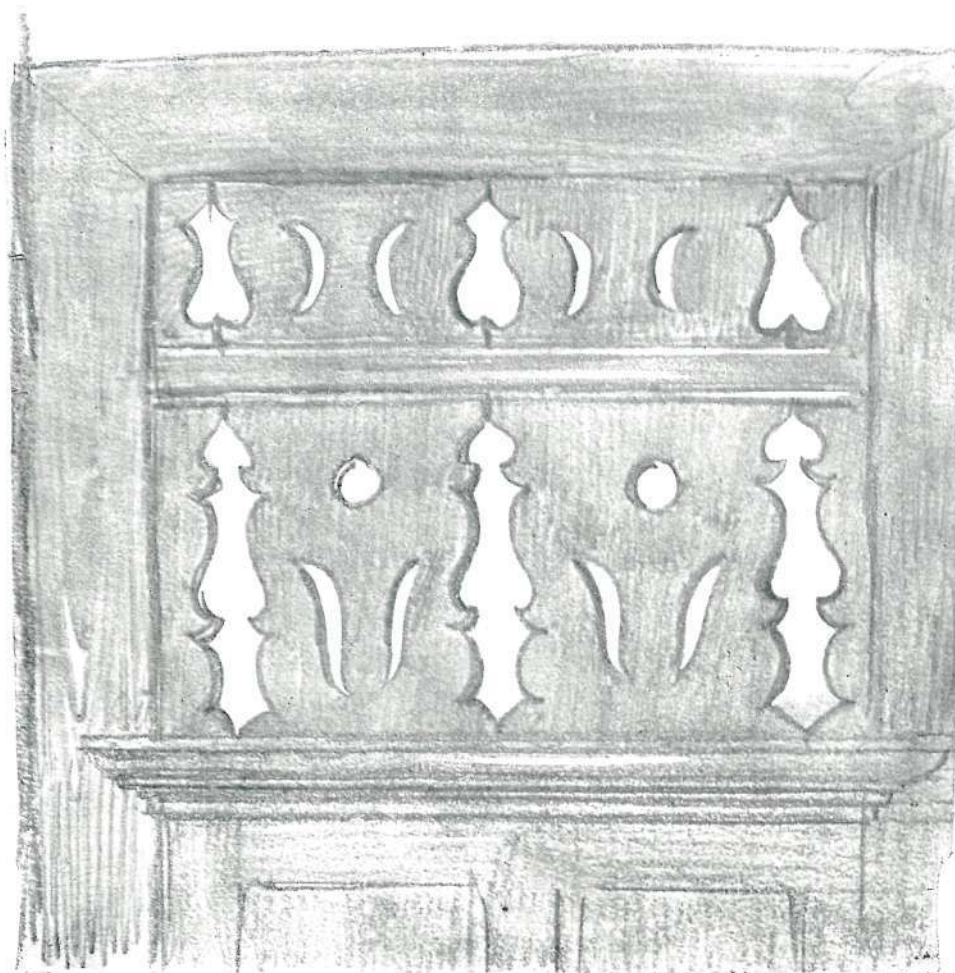
RÁCS JÁSZ-APÁTHIN.
N. MIRKOVSKY GÉZA RAJZAI.

VEREJTÉKES RÁCS JÁSZ-APÁTHIN.

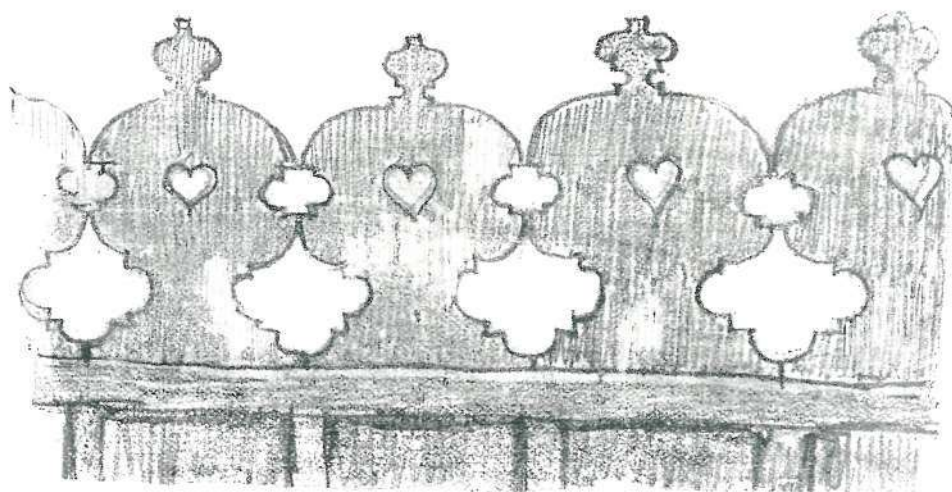

KERÍTÉS JÁSZ-APÁTHIN.

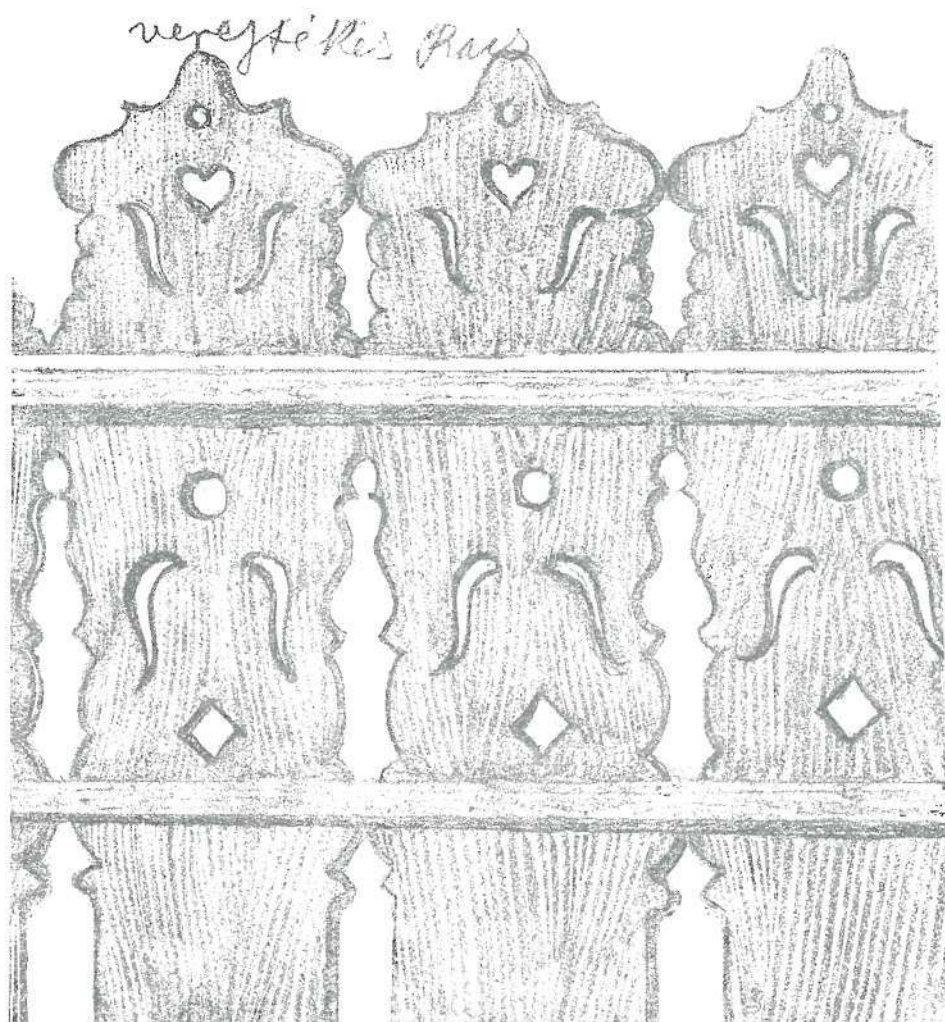

PITVARAJTÓ JÁSZ-APÁTHIN.

N. MIRKOVSKY GÉZA RAJZAI.

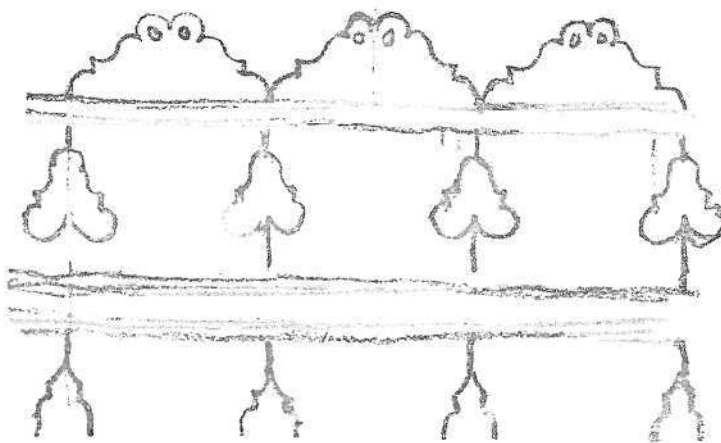
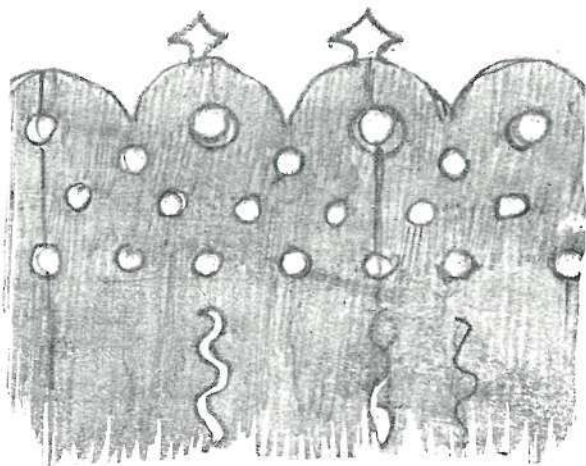
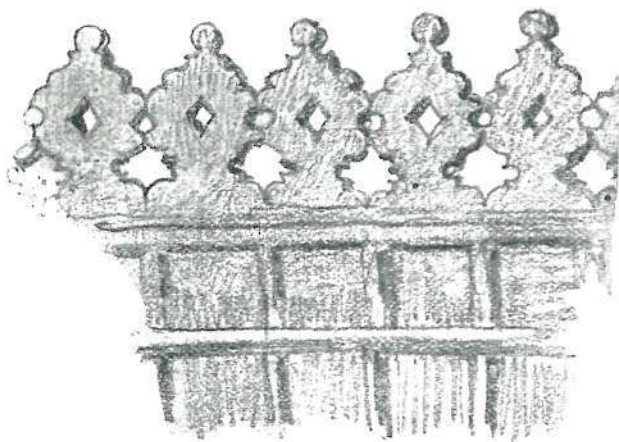
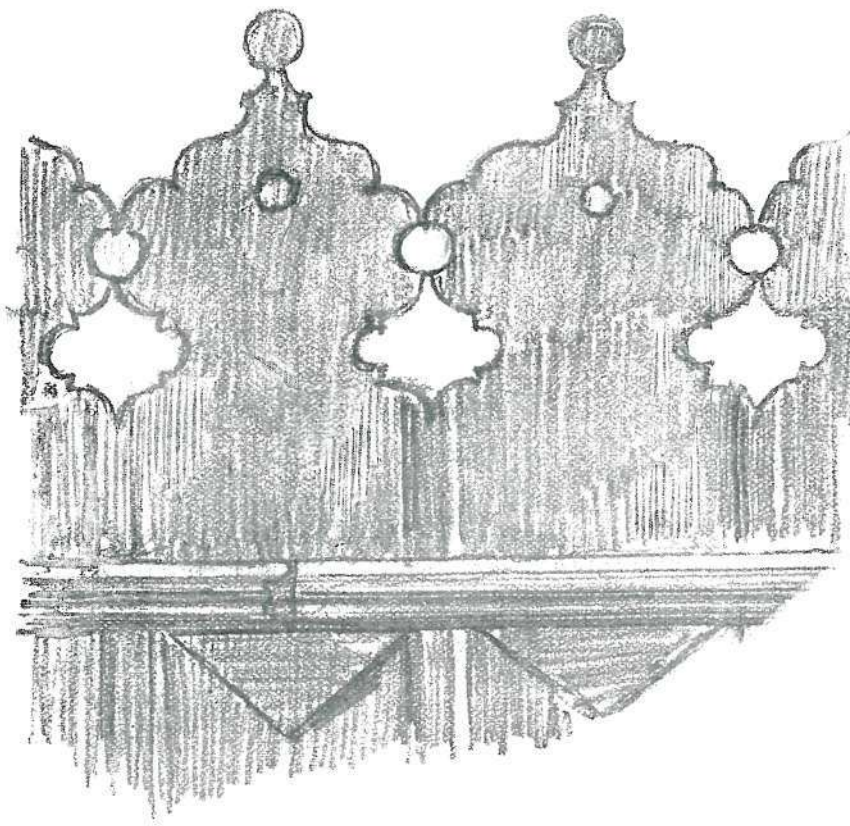
RÁCS JÁSZ-APÁTHIN.

VEREJTÉKES RÁCS JÁSZ-APÁTHIN.

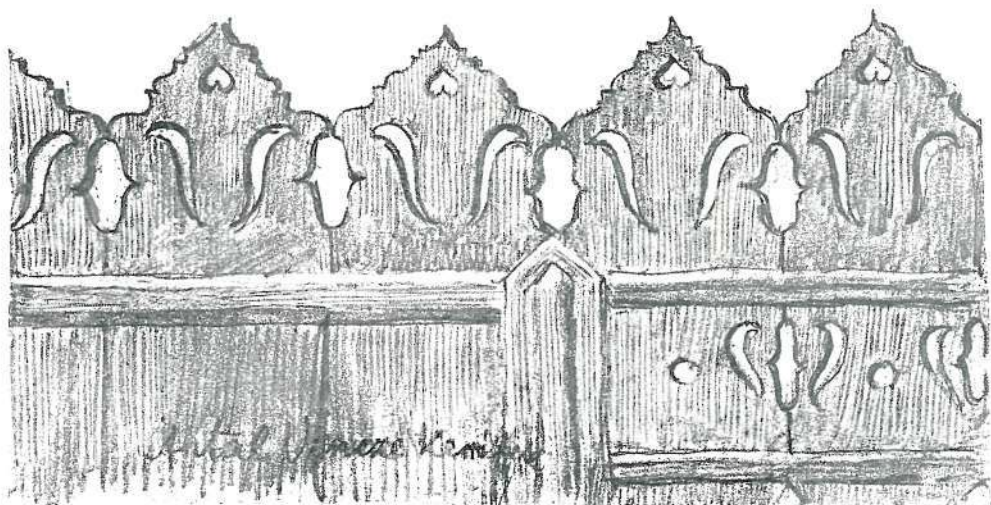
N. MIRKOVSKY GÉZA RAJZAI.

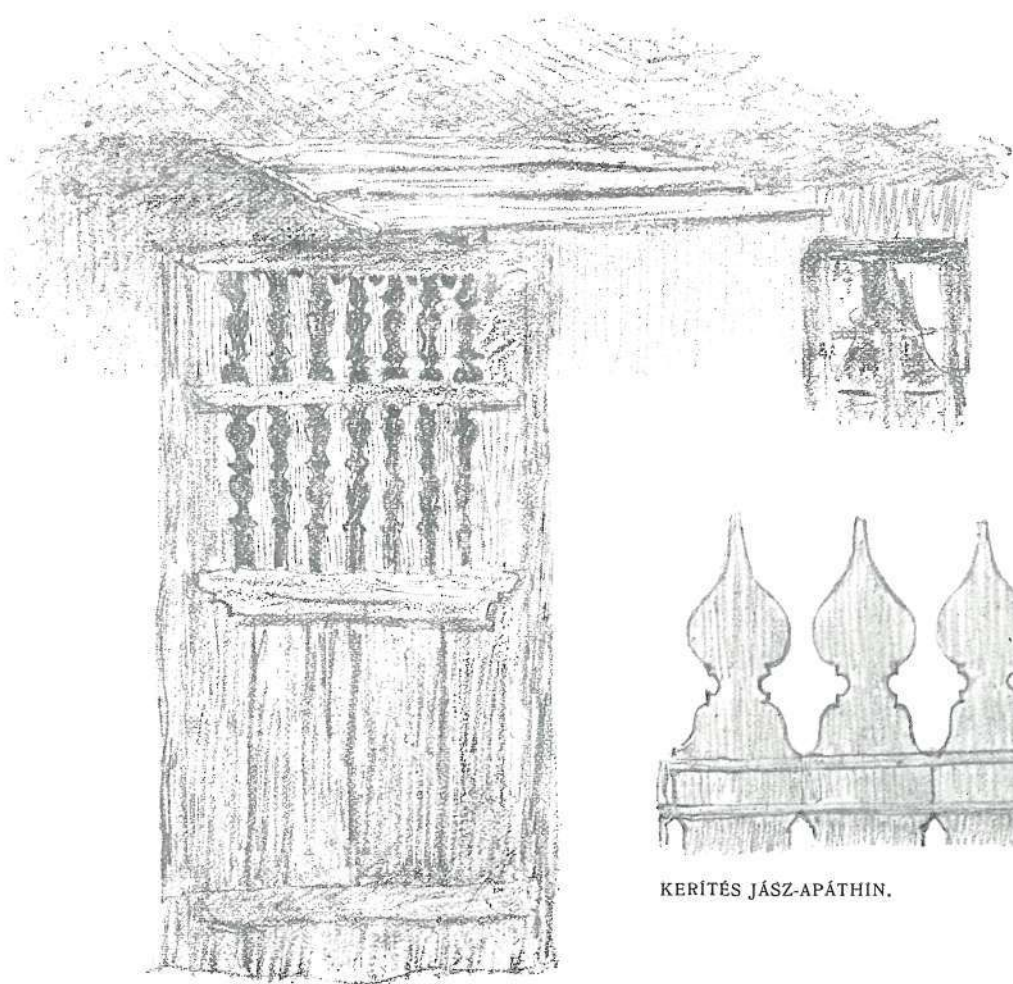

KERÍTÉSEK
JÁSZ-APÁTHIN.

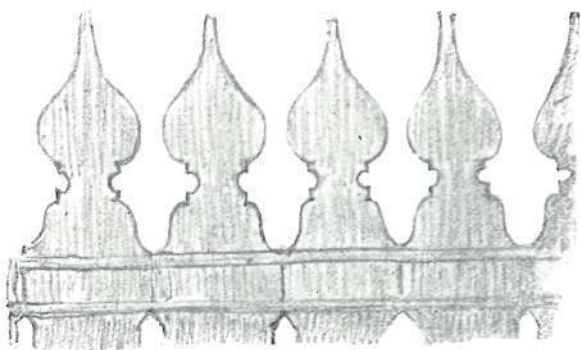
N. MIRKOVSKY GÉZA
RAJZAI.

ANTAL VINCE KERITÉSE JÁSZ-APÁTHIN. VEREJTÉKES RÁCS.

PITVARAJTÓ BECSE ANDRÁS HÁZÁN JÁSZ-APÁTHIN.

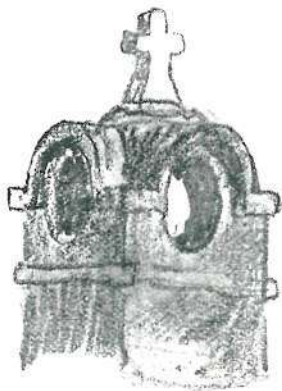

KERITÉS JÁSZ-APÁTHIN.

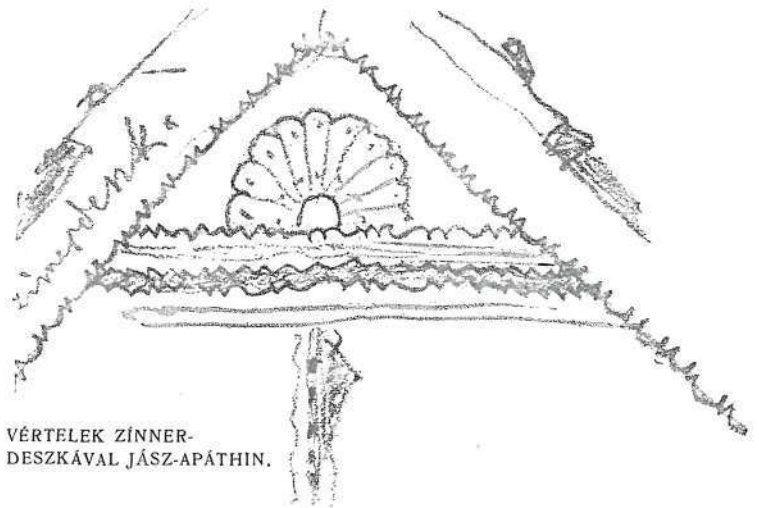
N. MIRKOVSKY GÉZA RAJZAI.

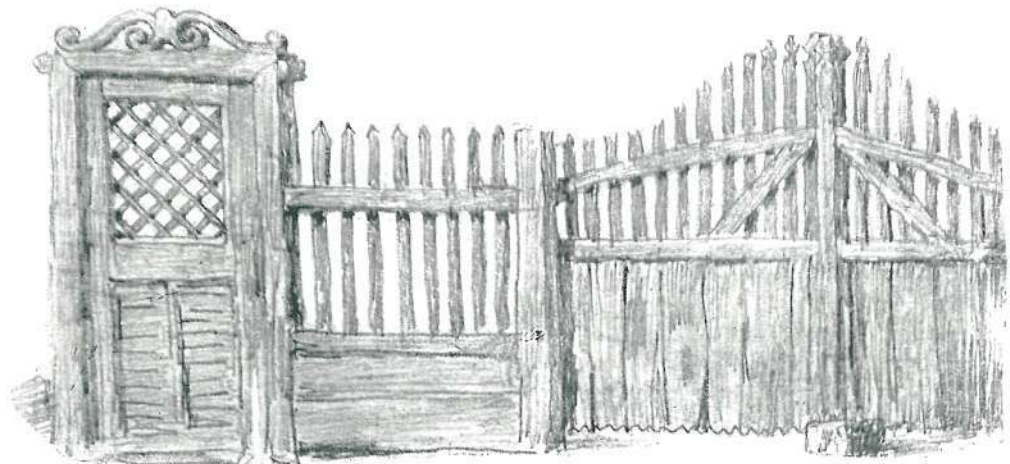
KIS KAPU ÉS KERÍTÉS JÁSZ-APÁTHIRÓL.

KÉMÉNY JÁSZ-KISÉRRŐL.

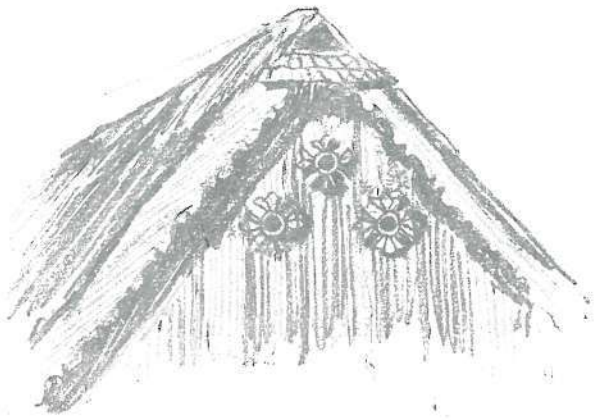

VÉRTELEK ZINNER-
DESZKÁVAL JÁSZ-APÁTHIN.

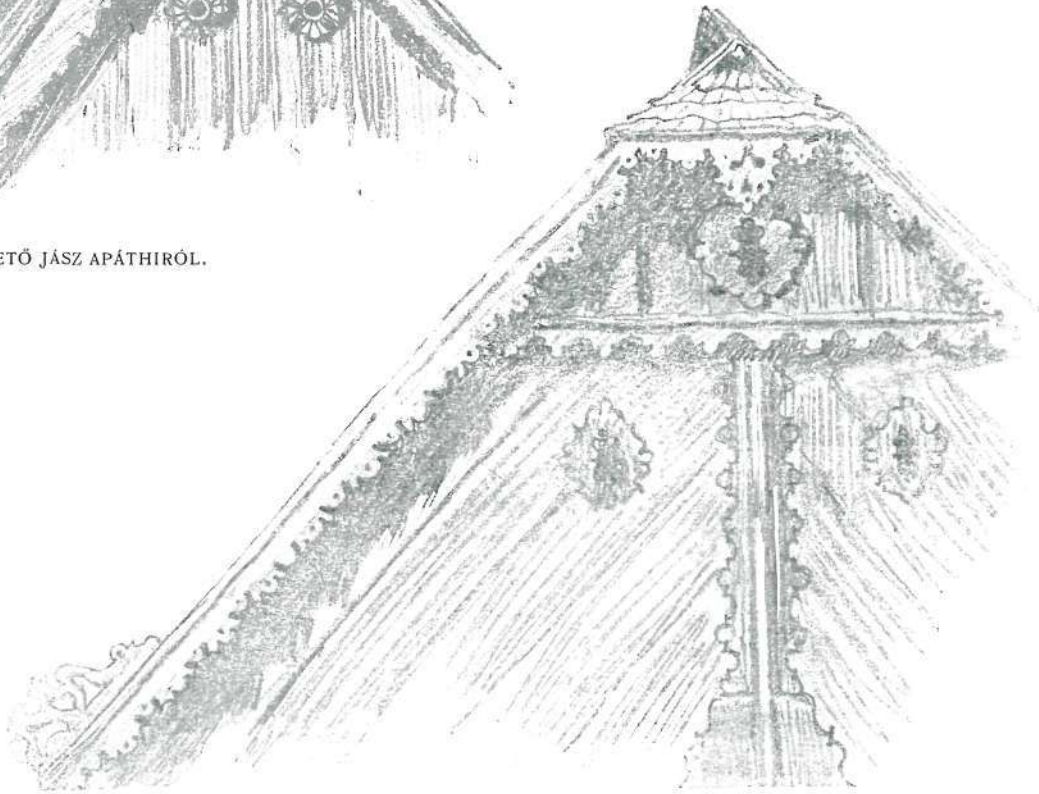

MÉRÉSZ JÓZSEF KAPUJA JÁSZ-KISÉREN.

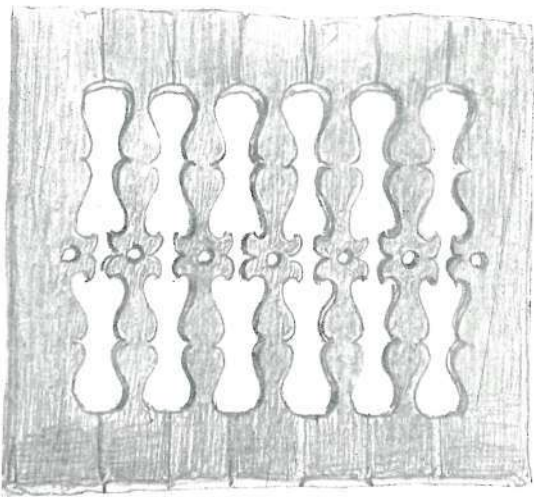
N. MIRKOVSKY GÉZA RAJZAI.

HÁZTETŐ JÁSZ APÁTHIRÓL.

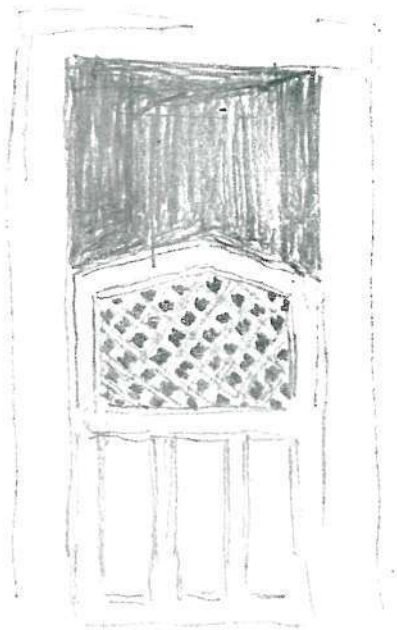

SZÍNEZETT „VÉRTELEK“ JÁSZ-APÁTHIRÓL.

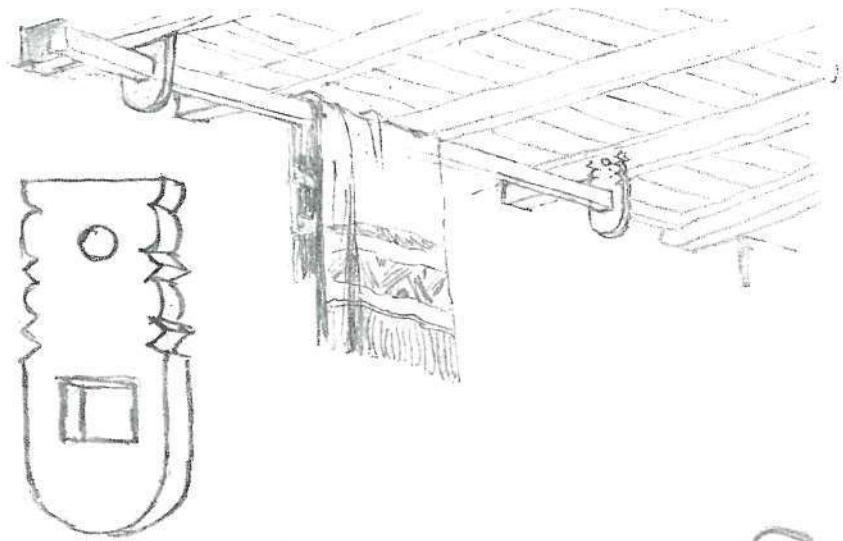

PITVAR FÉLAJTÓ NAGY-KÁTÁN.

N. MIRKOVSKY GÉZA RAJZAI.

PITVARAJTÓ NAGY-KÁTÁN.

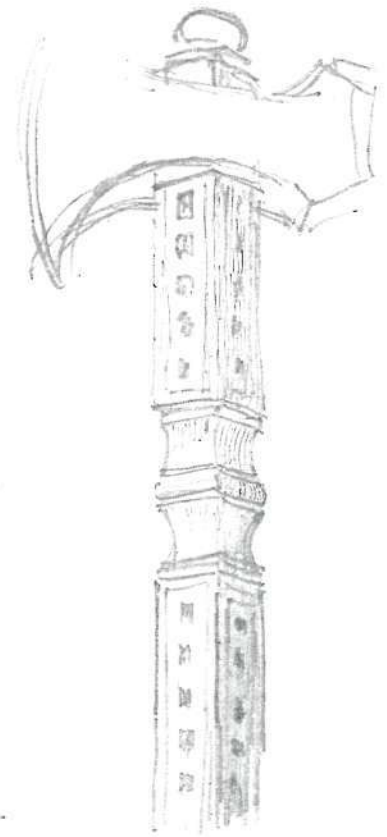

*Átállózó tartó a
gyerekek alatt*

TÁPIÓ-SÜLY.

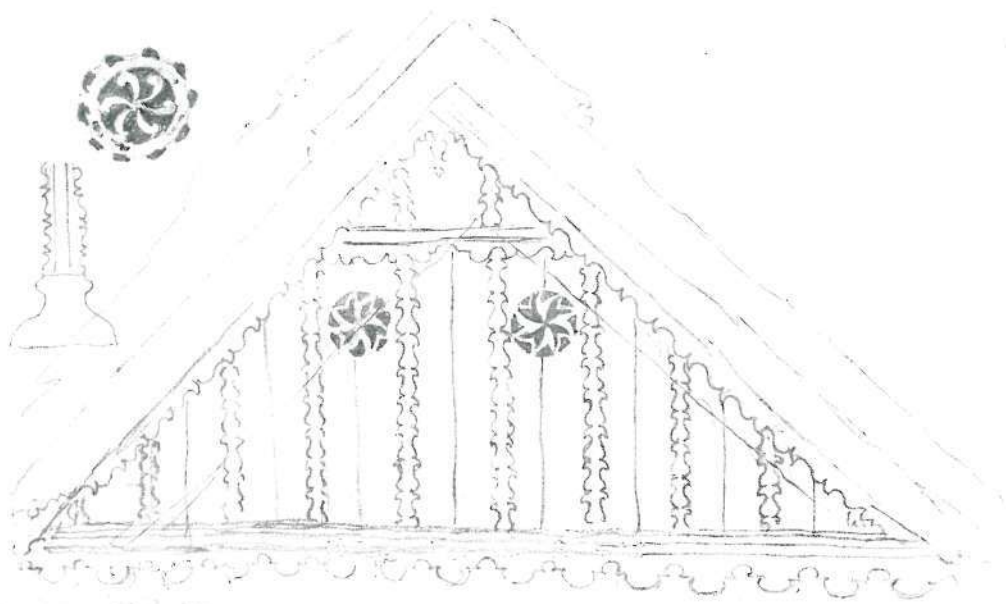

KIS KAPU JÁSZ-APÁTHIRÓL.

FOKOSNYÉL A JÁZSÁGBÓL.

N. MIRKOVSKY GÉZA RAJZAI.

HÁZTETŐ ÉS VÉRTELEK JÁSZ-APÁTHIRÓL.

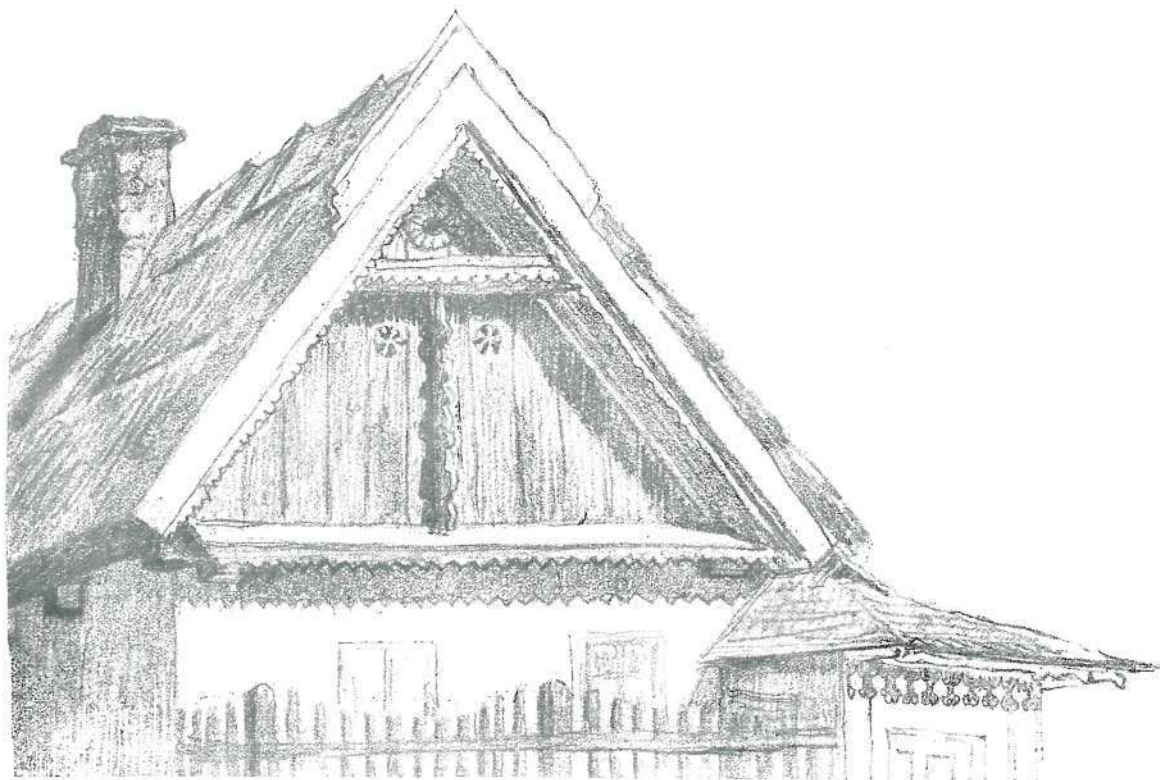
HÁZTETŐ NAGY-KÁTÁRÓL.

ÖZV. KOVÁCS JÓZSEFNÉ HÁZA.

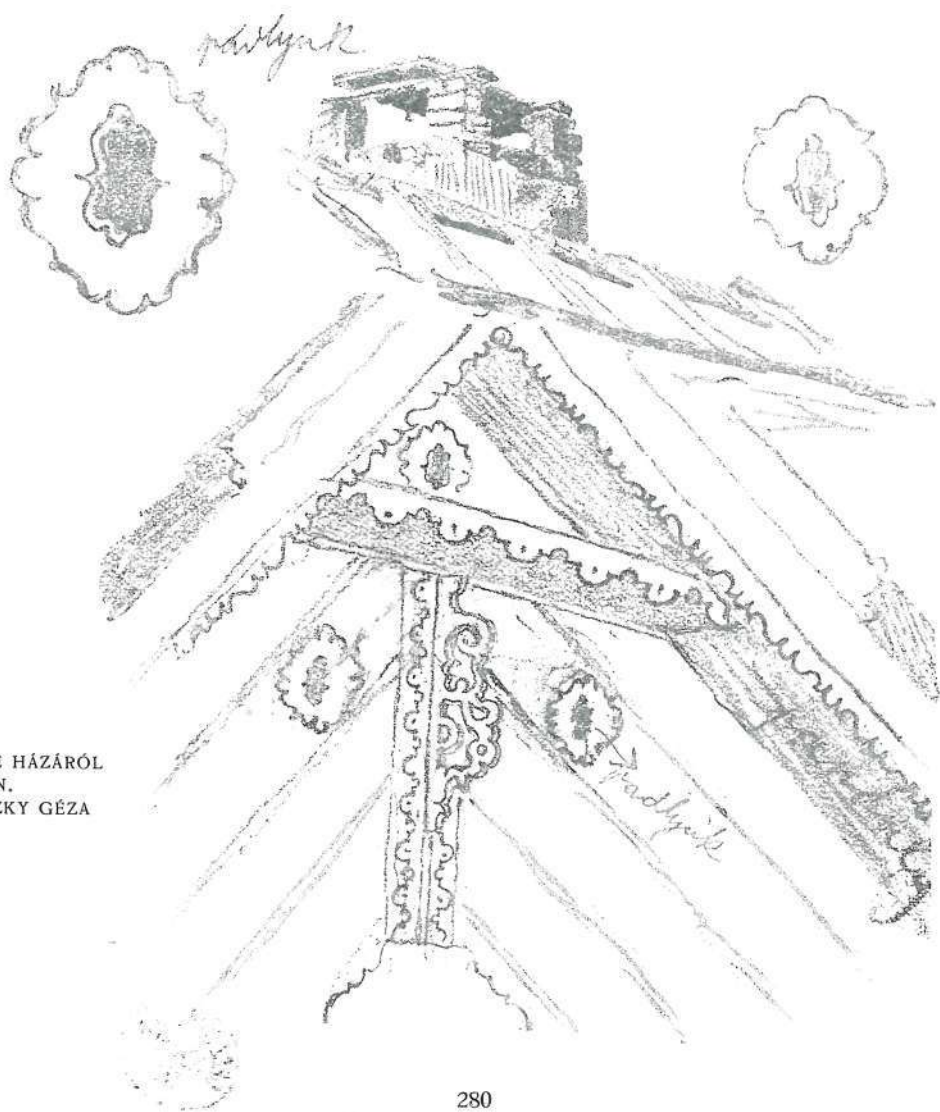

RÉSZLET.

N. MIRKOVSZKY GÉZA RAJZAI.

VÉRTELEK CÍMERDESKÁVAL JÁSZ-APÁTHIN.

VÉRTELEK
VINCZE IMRE HÁZARÓL
JÁSZ-APÁTHIN.
N. MIRKOVSZKY GÉZA
RAJZAI.

NÉPIES ÉPÍTÉSZETI VÁZLATOK N. MIRKOVSKY GÉZÁTÓL

Ugyanott van még Gútai Pál Kovács-háza, melyen feltűnő a „címerdeszkára“ erősített kovácsolt vas cégtábla-szerű jelvény. Rendkívül ügyes és bájos alkotások a nagykátai galambházak; népünk helyes formaérzékére és leleményességére vallanak ezek is.

A festett szék pazar színpompájával, nemes diszpozíciójával a szintén barokk

körvonalak mellett tiszta magyar ékítményt mutat.

A rajzsorozat végén az Iparművészeti Múzeumban levő mezőcsáthi templomkarzat érdekes ékítményeinek eddig még nem reprodukált részleteit látjuk.

*Özv. Mirkovszky Gézáné
Greguss Gizella.*

FESTETT SZÉK NAGY-KÁTÁRÓL.

